Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Svetlana Cușnir

Dosarul nr. 2ac-162/24
(2-22069010-02-2ac-07032024)

D E C I Z I E

16 iulie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Dorin Dulghieru și Andrei Cașcaval

Grefier Daniela Cucerenco

Examinând în ședința de judecată publică cererile de apel declarate de "STRATEGRUP" S.R.L. și Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de "STRATEGRUP" S.R.L. împotriva Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor, cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 ianuarie 2024, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de "STRATEGRUP" S.R.L. împotriva Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor, cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Argumentele părților:

1. La 17 mai 2022 S.C. „STRATEGRUP" S.R.L., din numele și în interesul căreia acționează avocatul Manolache Adrian, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor, cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea cererii a indicat că în urma desfășurării licitației din 31 mai 2021, oferta înaintată de S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. a fost declarată câștigătoare și la 22 iunie 2021, între S.C. „STRATEGRUP" S.R.L., în calitate de prestator de servicii și Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării, în calitate de autoritate contractantă, a fost semnat Contractul de achiziționare a serviciilor nr. 14/523, înregistrat la Ministerul de Finanțe și la Agenția Achiziții Publice la 29 iunie 2021. Conform punctului 3.2 din contractual nominalizat, suma totală a obiectului fost stabilită

în mărime de 4 996 591,20 lei.

3. Contractul de achiziționare a serviciilor nr.14/523 din 22 iunie 2021 a fost realizat și executat parțial având în vedere următoarele circumstanțe. La 29 iunie 2021, S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. a recepționat primele mașini de luptă ***** din Brigada nr. 2 Infanterie Motorizată, prin intermediul Batalionului Geniu, prin semnarea ordinelor de distribuție de predare. Începând cu 29 iunie 2021 S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. a demarat reparația capitală a mașinilor de luptă ***** nr. 9 și nr. 10 (din lista de licitație), prin dezmembrare pentru identificarea defectelor tehnice a tuturor agregatelor, inclusiv a motoarelor.
4. În continuare, a indicat că aproximativ peste o luna, specialiștii S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. au identificat estimativ defectele tehnice ale tuturor agregatelor, respectiv au format lista pieselor de schimb necesare pentru reparația capitală a mașinilor blindate.Toate piesele de schimb au fost parțial confecționate în Republica Moldova și parțial comandate din Federația Rusa, însă, având în vedere că piesele comandate sunt cu dublă destinație, companiile specializate din Federația Rusă au refuzat vânzarea și livrarea acestora.
5. Astfel, pentru obținerea pieselor necesare cu dublă destinație, s-a reușit semnarea Contractului nr.22-07/21 din 1 septembrie 2021 cu o companie din Republica Belarus, care și-a asumat obligația de a vinde și livra către S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. piesele necesare.
6. În perioada lunilor iulie-august 2021 Agenția Servicii Publice nu a convocat ședințe pentru eliberarea autorizaților pentru importul mărfurilor cu dublă destinație. Doar la 15 septembrie 2021 Agenția Servicii Publice a eliberat S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. autorizația pentru importul pieselor cu dublă destinație, la 18 octombrie 2021 au fost efectuate achitările respective și la 18 noiembrie 2021 piesele au fost importate în Republica Moldova.
7. Aceeași situație s-a repetat și cu importul a 3 motoare B-54 pentru tehnica militară de model GMZ-2. Inițial S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. a depus către Biroul Vamal Centru o învoire pentru importul motoarelor noi de Tip B-54, produse în anul 1991 și achitarea drepturilor de import. La 27 octombrie 2021, Biroul Vamal Centru a permis importul acestor motoare, iar la 2 noiembrie 2021 a fost solicitată Agenției Servicii Publice eliberarea autorizației de import pentru mărfuri cu dublă destinație. Ca urmare, la 18 noiembrie 2021, S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. a primit de la Agenția Servicii Publice autorizație pentru importul mărfurilor cu dublă destinație. Ulterior, la 26 noiembrie 2021, a efectuat transferul pentru motoare și piese de schimb conform specificației contractului 22-07/21 din 1 noiembrie 2021. Motoarele și piesele de schimb au ajuns în Vama Republicii Moldova la 15 decembrie 2021 și au fost devamate la 16 decembrie 2021, ulterior au fost aduse pe teritoriul Batalionului de Geniu pentru reparația capitală a **********, fiind semnată factura seria nr. AAH 2348657 din 16 decembrie 2021 și actul de predare-primire la păstrare în suma de 849 891,00 lei, inclusiv TVA 20%.
8. A menționat că reprezentanții Ministerului Apărării nu au permis reparația *****de model GMZ-2 până când S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. nu va importa motoarele necesare, fapt ce a generat în mod inevitabil neexecutarea parțială a obligațiunilor contractuale de către S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. din motive ce nu au depins de voința ultimei.

9. Astfel, este evident, că S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. nu și-a onorat pe deplin obligațiunile asumate, doar din cauza că beneficiarul nu a permis efectuarea lucrărilor de reparație și în circumstanțe care justifică neexecutarea.
10. Mai mult ca atât, pe parcursul lucrărilor de reparație capitală a acestor unități tehnice au fost înlăturate multe defecțiuni tehnice ascunse care nu au fost incluse în caietul de sarcini, cum ar fi: radiatoare uzate, brațurile organului de lucru a excavatorului s-a depistat că sunt uzate, cabinele camioanelor***** au fost schimbate, deoarece erau făcute din material de lemn, motiv din care nu a fost posibil de reparat, dar au fost schimbate. Pompele hidraulice centrale ale excavatoarelor au fost uzate si au fost reparate. Reductorul organului de lucru și mecanismul de conexiune a Tractorului T-155. Sistemele de frânare a automobilului***** pe întregime schimbate toate conexiunile de lucru și renovate cu sisteme mult mai eficiente. Arcurile punții din fața*****. Platformele de suport a camerelor de frânare. Pornirea motoarelor *****au fost făcute mai eficiente cu demorol. Au fost reparate și unele înlocuite, inclusiv rezervoarele de combustibil, reparate țevile hidraulice și multe alte conexiuni tehnice, fiind cheltuite surse bănești considerabile, precum și foarte mult timp pentru a găsi și confecționa aceste piese.
11. Totodată, în pofida celor invocate supra și impedimentelor create din partea beneficiarului, Contractul de achiziționare a serviciilor nr. 14/523 din 22 iunie 2021 a fost executat parțial de S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. în suma totală de 3 689 199,60 lei.
12. Acest fapt se confirmă prin factura fiscală EAA006811604 din 11 septembrie 2021, factura fiscală EAA007408967 din 27 octombrie 2021, factura fiscală EAA007907655 din 1 decembrie 2021, factura fiscală EAA008058712 din 10 decembrie 2021, factura fiscală EAA008079390 din 13 decembrie 2021.
13. La fel, faptul executării serviciilor prestate se confirmă și prin Actul de primire nr. 1/21 din 13 septembrie 2021, Actul de primire nr. 2/21 din 29 octombrie 2021, Actul de primire nr. 3 din 01 decembrie 2021, Actul de primire nr. 4 din 24 decembrie 2021, Actul de primire nr. 5 din 24 decembrie 2021, Actul de confirmare a executării lucrărilor și serviciilor din 01 februarie 2022 și Actul de confirmare a executării lucrărilor și serviciilor din 18 februarie 2022.
14. În același timp, serviciile prestate au fost achitate parțial, doar în sumă de 2 199 001,20 lei. Cu toate că beneficiarul a semnat Actul de confirmare a executării lucrărilor și serviciilor din 1 februarie 2022 și Actul de confirmare a executării lucrărilor și serviciilor din 18 februarie 2022, ultimul refuză semnarea facturii fiscale EAA008699479 din 1 februarie 2022 și a facturii fiscale nr. EAA008906543 din 18 februarie 2022 și să achite datoria de 1 490 198,40 lei.
15. Totodată, S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. a transmis spre păstrare Batalionului Geniu „Codru” piese de schimb și motoare în suma de 849 891 lei, procurate și importate de S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. pentru reparația unităților militare conform contactului încheiat, care nu pot fi utilizate în alte scopuri.
16. La fel, a considerat că Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării neîntemeiat a aplicat penalitatea pentru neexecutarea obligațiunilor contractuale în mărime de 249 829 lei, dat fiind faptul că anume beneficiarul (creditor) nu a permis efectuarea lucrărilor ce urmau a fi executate.
17. În scopul soluționării situației ce s-a creat în cadrul executării Contractului de achiziționare a serviciilor nr.14/523 din 22 iunie 2021, ce ține de nepermiterea executării

lucrărilor, aplicarea penalităților, achiziționarea pieselor cu dubla destinație, achitarea datoriei etc., S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. a depus cerere prealabilă (pretenția) din 31 decembrie 2021, la care până în prezent nu a primit niciun răspuns.

18. În drept, S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. a făcut referire la prevederile art. 9, 19, 774, 776, 858, 861, 882, 885, 886, 903, 904 din Codul civil și a solicitat încasarea din contul Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării în beneficiul reclamantului a datoriei în sumă de 1 490 198,40 lei, a valorii pieselor de schimb cu dubla destinație în sumă de 849 891 lei, a penalității reținute ilegal în sumă de 249 829 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.
19. Prin cererea din 17 noiembrie 2022 S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. a înaintat împotriva Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării și o pretenție accesorie cu privire la încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 405 410,93 lei.

Poziția instanței de fond:

20. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 ianuarie 2024 a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Manolache Adrian, în interesul S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. împotriva Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor, cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a încasat de la Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării, în beneficiul S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. datoria în mărime de 1 490198,40 (un milion patru sute nouăzeci mii o sută nouăzeci și opt, 40) lei, suma de 849891 (opt sute patruzeci și nouă mii opt sute nouăzeci și unu) lei cu titlu de valoare a pieselor de schimb cu dublă destinație și cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat în mărime de 50000 (cincizeci mii) lei, în rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.
21. Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a constatat că, în pofida faptului că valabilitatea contractului de achiziții publice a expirat la 31 decembrie 2021, partea contractantă a acceptat continuarea lucrărilor de reparație a două mașini de luptă ***** apreciind că întârzierea executării lucrărilor de reparație se datorează din cauza unui grad mărit de lucrări, lipsa pieselor în circulație, necesitatea de timp suplimentar pentru confecționare a părților componente și asamblarea lor în module etc., circumstanțe ce prezumă că lucrările necesare pentru repararea acestor mașini de luptă au depășit obligațiile incluse în caietul de sarcini, anexă la contractul de achiziții publice.
22. Astfel, semnarea la 1 februarie 2022 și corespunzător la 18 februarie 2022 de către Batalionul geniu a actelor de confirmare a executării lucrărilor și serviciilor, cu specificarea serviciilor de reparație și a valorii acestora în mărime de 608299,20 lei și 881899,20 lei, iar în total suma de 1490198,40 lei, pretenția S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. privind încasarea acestei sume este întemeiată.
23. Totodată, instanța a respins pretenția privitor la încasarea penalității, pretinse reținute ilegal în sumă de 249 829 lei, constatând că o parte din serviciile și lucrările prevăzute de contract au fost transmise peste termenul contractului, iar partea reclamantă nu a făcut dovada că neexecutarea în termen a serviciilor prevăzute de contract se datorează anume din cauza beneficiarului de servicii.

24. Cu referire la încasarea din contul Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării a dobânzii de întârziere în sumă de 405 410,93 lei instanța de judecată, menționând că, de vreme ce finalizarea lucrărilor și serviciilor prestate s-a realizat de facto după expirarea termenului contractului nr. 14/523 din 22 iunie 2021, a considerat-o neîntemeiată.
25. Cât privește pretenția cu privire la încasarea din contul Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării a valorii pieselor de schimb cu dubla destinație în sumă de 849 891 lei, instanța de judecată, reținând că partea-pârâtă nu s-a opus importului în ipostaza în care autorizația a fost obținută abia la 18 noiembrie 2021, iar conform pct. 2.1. al contractului de achiziție publică prestarea serviciilor de către prestator se efectuează până la 15 decembrie 2021, cât și faptul că bunurile cu dublă destinație procurate de S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. sunt stocate și păstrate la unitatea militară Batalionul Geniu, iar operatorul economic S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. nu are dreptul să le utilizeze deoarece a semnat declarația pe proprie răspundere ca motoarele și piesele de schimb să fie folosite pentru reparația tehnicii din dotarea Armatei Naționale, a conchis că la caz sunt incidente prevederile legale cu privire la îmbogățirea nejustificată, respectiv temeinicia pretenției date.
26. În final, dat fiind faptul că acțiunea a fost admisă parțial, instanța de judecată a considerat necesar de a încasa din contul Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării taxa de stat în sumă de 50 000 lei.

Solicitarea apelantului:

27. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 ianuarie 2024 S.C. „STRATEGRUP" S.R.L., în persoana administratorului Stratenco Vadim a declarat apel împotriva acesteia, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea respingerii încasării sumei de 249 829 lei cu titlu de penalitate reținută ilegal și sumei de 405 410,93 lei cu titlu de dobândă de întârziere, cu adoptarea în această parte a unei hotărâri de încasare a sumelor menționate.
28. Și Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 ianuarie 2024, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și adoptarea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată înaintată de S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. împotriva Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării să fie respinsă integral.

Argumentele părților:

29. În motivarea apelului, S.C. „STRATEGRUP" S.R.L., invocând prevederile art. 934 alin. (1) și art. 942 alin. (1) și (2) din Codul civil, a susținut că pentru neexecutarea la timp a obligațiilor de către Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării, este în drept să solicite încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 405 410,93 lei.
30. Totodată, în privința pretenției privind încasarea sumei de 249 829 lei cu titlu de penalitate, a precizat că reprezentanții Ministerului Apărării nu au permis reparați *****de model GMZ-2 până când S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. nu va importa

motoarele necesare, fapt ce a generat în mod inevitabil neexecutarea parțială a obligațiunilor contractuale pe motive ce nu au depins de voința ultimei.

31. A mai reiterat circumstanțele cu privire la efectuarea lucrărilor suplimentare, care nu au fost incluse în caietul de sarcini și, invocând prevederile art. 882, 885, 886 și art. 903 lit. b) din Codul civil, având în vedere că neexecutarea parțială a lucrărilor a fost condiționată de culpa creditorului, a considerat ca fiind neîntemeiată aplicarea la caz a penalității în sumă de 249 829 lei.
32. La rândul său, Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării a criticat concluzia instanței în partea pretențiilor admise, indicând că autoritatea contractantă nu și-a exprimat acordul său privind transmiterea unui volum de lucrări și servicii ce exced prevederile contractuale, or, executarea unui volum de servicii și lucrări în sumă de 1 490 198,40 lei peste termenul prevăzut de contract a fost generat în totalitate de operatorul economic S.C. „STRATEGRUP" S.R.L., contrar clauzelor contractuale și prevederilor normative.
33. Cu referire la încasarea sumei de 849 891 lei cu titlu de valoare a pieselor de schimb și motoare, procurate și importate de S.C. „STRATEGRUP" S.R.L., a indicat că prin actul de colaborare nr. 5/21 s-a stabilit stocarea pentru păstrare a unei cantități de piese de schimb și agregate conform facturii AAH2348657 în sumă de 849 891 lei, destinate pentru tehnica militară care urma a fi reparată până la data limită a contractului, nu și procurarea acestor bunuri. Astfel, piesele de schimb sunt intacte și depozitate conform prevederilor de rigoare, neconstituind obligații pecuniare pentru autoritatea contractantă.
34. Prin urmare, exprimându-și dezacordul cu privire la aplicabilitatea în cauză a prevederilor ce țin de îmbogățirea fără justă cauză, a precizat că la solicitarea S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. de a-i fi eliberate piesele de schimb, Batalionul Geniu le va elibera fără a întocmi acte fiscale sau procese verbale.
35. În ședința instanței de apel reprezentantul apelantului/intimat S.C. „STRATEGRUP" S.R.L., avocatul Manolachi Adrian și administratorul Stratenco Vadim au susținut apelul înaintat și au solicitat admiterea acestuia în sensul formulat și respingerea apelului Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării ca neîntemeiat.
36. În ședința instanței de apel, reprezentantul intimatului/apelant Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării, Negruța Mihai, a solicitat respingerea apelului S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. explicând că Agenția și-a asumat angajamentele în limita surselor bugetare care i-au fost alocate pentru anul bugetar 2021, fiind în imposibilitate, inclusiv și financiară să-și asume careva costuri financiare și achitări neplanificate pentru anul bugetar 2022, după restituirea celor două unități de tehnică ***** nr. 10 și ***** nr. 9, or, aceste două unități de tehnică au fost reparate înafara contractului.
37. Totodată, a susținut cererea de apel înaintată, solicitând admiterea acestuia în sensul formulat.

Aprecierea instanței de apel:

38. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelurile declarate drept întemeiate, ce urmează a fi admise, din considerentele ce succed.

39. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *”instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.*
40. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă ”*instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parțial hotărîrea primei instanțe, emiţînd o nouă hotărîre”.*
41. În baza art.386 alin.(1) lit. c) și d) Cod de procedură civilă *„hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: concluziile primei instanțe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat”.*
42. În acord cu art. 387 lit.c) Cod de procedură civilă *„se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească a interpretat eronat legea”.*
43. În conformitate cu prevederile art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă ”*fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale*”.
44. Potrivit art.121 Cod de procedură civilă *”instanţa judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului”*, iar în temeiul art.122 alin.(1) Cod de procedură civilă *”circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante”.*
45. Conform art. 130 Cod de procedură civilă *”instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluționarea cauzei*”.
46. Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

47. Colegiul civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
48. Așadar, probatoriul administrat în speță atestă că la 22 iunie 2021 între S.C. „STRATEGRUP" S.R.L., în calitate de prestatorul de servicii, a încheiat cu Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării, în calitate de beneficiar Contractul de achiziționare a serviciilor nr. 14/523 (în continuare Contract), referitor la achiziționarea Serviciilor de reparație capitală a tehnici de geniu, *****: *****, denumite în continuare Bunuri, conform *****, în baza deciziei grupului de lucru nr.l pentru achiziționarea de bunuri și servicii al Ministerului Apărării din 9 iunie 21, proces-verbal nr. 79/21.
49. Potrivit pct. 1.1. din Contract prestatorul își asumă obligația de a presta Serviciile conform Specificației din anexa nr. 1 și anexa nr. 2, care este parte integrantă a prezentului Contract, iar conform pct. 1.2. al contractului, beneficiarul se obligă, la rândul său, să achite și să recepționeze serviciile prestate de prestator.
50. La pct. 3.2. din Contract părțile au stabilit că suma totală a contractului în lei moldovenești este în mărime de 4996591,20 (patru milioane nouă sute nouă zeci și șase mii cinci sute nouă zeci și unu) lei, 20 bani, cu TVA.
51. Potrivit pct. 6.1 lit.a) și d) din Contract, prestatorul s-a obligat să presteze serviciile în condițiile prevăzute de contract; să anunțe beneficiarul ce cel puțin 7 zile înainte despre imposibilitatea prestării serviciilor.
52. Conform pct. 7.2 și pct. 7.3 din Contract, neexecutarea obligației de către o parte este justificată dacă ea se datorează unui impediment în afara controlului acesteia și dacă părții nu i se putea cere în mod rezonabil să evite sau să depășească impedimentul ori consecințele acestuia. În cazul în care obligația a apărut dint-un contract sau alt act juridic, neexecutarea nu este justificată dacă partea care invocă neexecutarea ar fi putut în mod rezonabil să ia în considerare impedimentul la data încheierii.
53. În temeiul pct. 7.4 din Contract impedimentul justificator nu exonerează partea care invocă neexecutarea de plata despăgubirilor dacă impedimentul a apărut după neexecutarea obligației, cu excepția cazului când cealaltă parte nu ar fi putut, oricum, din cauza impedimentului, să beneficieze de executarea obligației, iar în temeiul pct. 7.5 – în cazul în care impedimentul justificator este doar temporar, justificarea produce efecte pe durata existenței impedimentului. Totuși, dacă întârzierea capătă trăsăturile neexecutării esențiale, cealaltă parte poate să recurgă la mijloacele juridice de apărare întemeiate pe asemenea neexecutare.
54. La pct. 7.7 din Contract părțile au prevăzut că partea care invocă neexecutarea are obligația de a asigura ca cealaltă parte să primească o notificare despre impediment și efectele lui asupra capacității de a executa, într-un termen rezonabil după ce prima parte a cunoscut sau trebuia să cunoască aceste circumstanțe. Partea informată despre neexecutare are dreptul la despăgubiri pentru orice prejudiciu rezultat din neprimirea respectivei notificări.
55. Totodată, la pct. 10 din Contract părțile au prevăzut sancțiuni, astfel că conform pct. 10.1 – forma de garanție de bună executare a contractului agreată de cumpărător este

scrisoarea de garanție sau transfer bancar a sumei garantate, în cuantum de 5% din valoarea contractului, iar potrivit pct. 10.2 – pentru refuzul de a presta serviciile prevăzute de prezentul contract, se va reține garanția de bună executare a contractului, în cazul în care ea a fost constituită în conformitate cu prevederile pct. 10.1., în caz contrar prestatorul suportă o penalitate în valoare de 5% din suma totală a contractului.

56. În conformitate cu pct. 10.3 din Contract pentru prestarea serviciilor cu întârziere, presatorul poartă răspundere materială în valoare de 0,1% din suma serviciilor prestate, pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5% din suma totală a prezentului contract. În cazul în care întârzierea depășește 10 zile, se consideră ca fiind refuz de a presta serviciile prevăzute în prezentul Contract și prestatorului i se va reține garanția de bună executare a contractului, în cazul în care ea a fost constituită în conformitate cu prevederile pct. 10.1.
57. Potrivit pct. 10.4 din Contract, pentru achitarea cu întârziere, beneficiarul poartă răspundere materială în valoare de 0,1% din suma serviciilor pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5% din suma totală a prezentului Contract.
58. Conform pct. 12.7 Contractul este valabil până la 31 decembrie 2021.
59. Potrivit Anexei nr.1 la Contract S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. urma să efectueze, cu piesele prestatorului, reparația capitală a *****(*****) ***** 1 unitate, preț cu TVA 435900,00 lei, reparația capitală a *****(*****) G***** – 1 unitate, preț cu TVA 425568,00 lei, reparația capitală a *****(*****) ***** – 1 unitate, preț cu TVA 445923,60 lei, reparația capitală a ***** (*****) *****-2 Nr.4 – 1 unitate, preț cu TVA 425916,00 lei, reparația capitală a ***** PKT-2 (*****) Nr.5 – 1 unitate, preț cu TVA 440316,00 lei, reparația capitală a mașinii de săpat ***** (T-155) Nr.6 – 1 unitate, preț cu TVA 445922,40 lei, executarea ansamblului de reparații capitale a șasiului de bază de***** Nr.7 – 1 unitate, preț cu TVA 440923,20 lei, executarea ansamblului de reparații capitale a șasiului de bază de***** Nr.8 – 1 unitate, preț cu TVA 445923,60 lei, reparația capitală a ***** Nr.9 – 1 unitate, preț cu TVA 881899,20 lei, reparația capitală a ***** Nr.10 – 1 unitate, preț cu TVA 608299,20 lei.
60. În acord cu Anexa nr. 2 la Contract, serviciile conform anexei nr. 1 urmau a fi executate până la 15 decembrie 2021.
61. La 9 iunie 2021 a avut loc ședința de lucru cu reprezentanții S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. și Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării în cadrul căreia s-a examinat posibilitatea agentului economic privind îndeplinirea lucrărilor de reparație capitală a tehnicii de geniu și tehnicii blindate (10 unități) și riscurile posibile de neîndeplinire a lucrărilor de reparație până la finele anului 2021.
62. Potrivit procesului-verbal al ședinței menționate reprezentantul S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. a asigurat că lucrările vor fi efectuate calitativ și la timp.
63. La 24 septembrie 2021 a avut loc altă ședința de lucru cu reprezentanții S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. și Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării în cadrul căreia s-a examinat etapa de realizare a serviciilor de reparație a tehnicii de geniu conform condițiilor contractuale și riscurile apărute.
64. Potrivit procesului-verbal al ședinței menționate reprezentantul S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. a menționat că pentru reparația tehnicii majoritatea pieselor sunt de import, iar pentru unele are nevoie de Autorizație de import, deoarece sunt bunuri cu dubla

destinație, precum și că a obținut Autorizația recent, asigurând că tehnica va fi reparată integral în termenii stabiliți.

65. La 26 octombrie 2021 șeful Direcției logistică Marele Stat major al Armatei Naționale a constatat următorul progres la efectuarea serviciilor de reparație a tehnicii: ***** – 100%,***** –90%, ***** (T-155), ***** ***** și ***** – 0%, ***** – 10-15%, trei ***** și ***** ***** nu au fost transmise la reparație și a informat Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării că până la finele anului 2021 agentul economic S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. nu va reuși să îndeplinească lucrările asumate în termenul stabilit în contract.
66. Urmare acestui fapt, la 28 octombrie 2021 Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării a solicitat S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. întreprinderea măsurilor de rigoare privind urgentarea prestării serviciilor conform contractului, iar în caz că acestea nu vor fi prestate până la termenul de valabilitate a contractului, va fi reținută garanția de bună execuție a contractului.
67. Din suportul probatoriu urmează Actele de predare-primire nr. 1, nr. 2 și nr. 3, ce confirmă executarea lucrărilor la 13 septembrie 2021, 29 octombrie 2021 și 1 decembrie 2021 în sumă de 440923,20 lei, 445923,60 lei și 445922,40 lei, precum și Actele de predare-primire nr. 4 și nr. 5, ce confirmă executarea lucrărilor la 24 decembrie 2021 în sumă de 425916,00 lei și 440316,00 lei. Toate actele de predare primire sunt aprobate de comandantul Batalionului geniu.
68. La 2 decembrie 2021 Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării a informat S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. despre realizarea serviciilor în proporție de 27% și a informat-o că în caz că acestea nu vor fi prestate până la termenul de valabilitate a contractului, va fi reținută garanția de bună execuție a contractului.
69. Între timp, la 16 decembrie 2021 între S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. și de comandantul Batalionului geniu a fost semnat actul de colaborare prin punerea la păstrare a pieselor de schimb și agregatelor prezentate de prima pentru reparația tehnicii de geniu, potrivit căruia, întru respectarea cerințelor Contractului de achiziționare a serviciilor nr. 14/523 referitor la unitatea militară Batalionul geniu, s-a stabilit stocarea pentru păstrare a unei cantități de piese schimb și agregate care urmează a fi instalate pe tehnica militară conform contractului indicat în batalionul geniu cu anexarea facturii non livrare cu denumirea pieselor din 16 decembrie 2021 nr. AAH2348657. La solicitarea S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. de a elibera piesele pentru reparație, Batalionul geniu le va elibera fără de a întocmi careva acte fiscale sau procese-verbale de predare.
70. Potrivit Facturii din 16 decembrie 2021 nr. AAH2348657 s-a stabilit stocarea pentru păstrare a unei cantități de piese schimb și agregate în sumă de 849891,00 lei.
71. La 29 decembrie 2021 șeful Direcției logistică Marele Stat major al Armatei Naționale a constatat următorul progres la efectuarea serviciilor de reparație a tehnicii: ***** – 100%,***** –100%, ***** (T-155) – 100%, ***** ***** – 100%, ***** ***** – 100% și ***** – 0%, ***** – 50%, trei ***** nu au fost transmise la reparație.
72. Conform procesului-verbal al ședinței grupului de lucru pentru achiziții din 30 decembrie 2021, fiind constatat că pînă la termenul limită de prestare a serviciilor – 15 decembrie 2021 au fost prestate 5 loturi, iar 5 – nu, s-a hotărât reținerea garanției de

bună execuție a contractului în cuantum de 5% în mărime de 249829,56 lei pentru refuzul de a presta serviciile achiziționate.

73. Hotărârea menționată a fost comunicată S.C. „STRATEGRUP” S.R.L., care a solicitat anularea hotărârii respective și crearea unei comisii pentru a confirma/infirma existenta circumstanțelor excepționale și necesitatea prelungirii termenului pentru finisarea lucrărilor.
74. Potrivit răspunsului Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării din 13 ianuarie 2022 s-a respins cererea de anulare a hotărârii din 30 decembrie 2021 privind reținerea garanției de bună execuție a contractului în cuantum de 5% în mărime de 249829,56 lei.
75. La 14 ianuarie 2022, la indicația șefului Direcției logistică Marele Stat major al Armatei Naționale, a fost întocmit procesul verbal de constatare, conform căruia s-a constatat că reparația a două ***** nu a fost finisată în termen din cauza unui grad mărit de lucrări, lipsa pieselor în circulație, necesitatea de timp suplimentar pentru confecționare a părților componente și asamblarea lor în module și s-a propus finalizarea lucrărilor de reparație la amândouă mașini de luptă 100% la agentul economic S.C. „STRATEGRUP” S.R.L.
76. Astfel, din suportul probatoriu urmează două acte de confirmare a executării lucrărilor și serviciilor din 1 februarie 2022 în sumă de 608299,20 lei și din 18 februarie 2022 în sumă de 881899,20 lei, semnate de S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. și de comandantul Batalionului geniu.
77. Totodată, din suportul probatoriu urmează Autorizația individuală de import al mărfurilor strategice în sumă de 24200,00 dolari SUA, eliberată S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. la 3 noiembrie 2021 și Decizia Agenției Achiziții Publice nr. 16/22 din 7 aprilie 2022 de înscriere în lista de interdicție a operatorului economic S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. pentru o perioadă de 3 luni.
78. Pentru a decide astfel, Agenția Achiziții Publice a constatat că S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. nu a executat integral contractul până la 15 decembrie 2021, nerealizarea contractului în sumă de 2797590,00 lei, precum și că reparația a două unități fiind executată cu întârziere până la 18 februarie 2022.
79. Bazându-se pe faptul că Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării neîntemeiat nu-i achită pentru executarea lucrărilor de reparație a două ***** neîntemeiat a reținut garanția de bună execuție a contractului în mărime de 249829,56 lei, precum și că are la păstrare piese pentru care s-a achitat suma de 849891,00 lei, S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. a solicitat încasarea de la Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării a sumei pentru executarea lucrărilor de reparație în mărime de 1 490 198,40 lei, a valorii pieselor de schimb cu dubla destinație în sumă de 849 891 lei, a penalității reținute ilegal în sumă de 249 829 lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 405 410,93 lei.
80. Fiind investită cu examinarea cauzei, prima instanță a încasat de la Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării în beneficiul S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. datoria în mărime de 1 490198,40 lei, suma de 849891 (opt sute patruzeci și nouă mii opt sute nouăzeci și unu) lei cu titlu de valoare a pieselor de schimb cu dublă destinație, respingând încasarea penalității, pretinse reținute ilegal în sumă de 249 829 lei și a dobânzii de întârziere în sumă de 405 410,93 lei.

81. Aşadar, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel și, raportându-le la suportul probatoriu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău constată că în partea încasării sumei cu titlu de valoare a pieselor de schimb cu dublă destinație și respingerii încasării dobânzii de întârziere, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei, precum și că instanţa a interpretat eronat legea.
82. În contextul pretențiilor înaintate instanţa de apel reţine că, conform art. 774 Cod civil *”în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face. Obligaţia poate fi pură şi simplă sau afectată de modalităţi. Prestaţia trebuie să fie posibilă şi determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice şi bunelor moravuri.”*
83. Potrivit art. 775 alin. (1) Cod civil*”debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă şi diligenţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.”*
84. Conform art. 776 Cod civil*”obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.”*
85. Potrivit art. 858 alin. (1-2) Cod civil*”temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.”*
86. În temeiul art. 903 lit.b) Cod civil *”în afară de alte cazuri prevăzute de lege, neexecutarea obligaţiei este justificată în măsura în care debitorul demonstrează că creditorul a cauzat neexecutarea obligaţiei debitorului, inclusiv prin întîrziere sau prin faptul că debitorul a suspendat executarea obligaţiei în temeiul art.914”.*
87. Potrivit art. 904 alin.(1) Cod *civil ”Neexecutarea obligaţiei debitorului este justificată dacă ea se datorează unui impediment în afara controlului debitorului şi dacă debitorului nu i se putea cere în mod rezonabil să evite sau să depăşească impedimentul ori consecinţele acestuia”,* iar conform alin.(5) aceluiași articol *” Debitorul are obligaţia de a asigura ca creditorul să primească o notificare despre impediment şi efectele lui asupra capacităţii de a executa, într-un termen rezonabil după ce debitorul a cunoscut sau trebuia să cunoască aceste circumstanţe. Creditorul are dreptul la despăgubiri pentru orice prejudiciu rezultat din neprimirea respectivei notificări”.*
88. Art. 1375 Cod civil *” Prin contractul de prestări servicii, o parte (prestator) se obligă să presteze celeilalte părţi (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuţia convenită”.*
89. În temeiul art. 1374 Cod civil *” Plata pentru servicii se efectuează după prestarea serviciilor. Dacă plata pentru servicii se calculează pe anumite perioade, sumele vor fi acordate după încheierea fiecărei perioade în parte”.*
90. Potrivit art. 1382 Cod civil *” Dacă relaţiile dintre părţi vor continua, cu ştiinţa celeilalte părţi, şi după încetarea termenului, contractul de prestări servicii se consideră prelungit pe termen nelimitat în măsura în care cealaltă parte nu respinge imediat această prelungire*.”
91. Conform art. 1981 alin.(1) Cod civil *” o îmbogăţire este nejustificată, cu excepţia următoarelor cazuri: a) persoana îmbogăţită este îndreptăţită faţă de persoana dezavantajată să obţină îmbogăţirea în virtutea unui contract sau unui alt act juridic,*

unei hotărîri judecătoreşti sau unui alt temei legal; sau b) persoana dezavantajată şi-a dat consimţământul în mod liber şi fără eroare de a suferi dezavantajul”.

92. Alin.(4) a aceluiași articol stabilește că *”de asemenea, îmbogăţirea este nejustificată dacă: a) persoana dezavantajată a oferit-o pentru un scop care nu este atins sau în considerarea unei aşteptări care nu s-a realizat; b) persoana îmbogăţită a cunoscut sau trebuia în mod rezonabil să cunoască despre acel scop sau acea aşteptare; şi c) persoana îmbogăţită a acceptat sau se poate considera în mod rezonabil că a acceptat că îmbogăţirea trebuie să fie restituită în astfel de circumstanţe”.*
93. Colegiul civil menționează că, într-adevăr, conform prevederilor pct. 12.7 din Contractul de achiziționare a serviciilor nr. 14/523, încheiat între S.C. „STRATEGRUP” S.R.L., în calitate de prestatorul de servicii și Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării, în calitate de beneficiar, acesta a fost valabil până la 31 decembrie 2021, iar potrivit Anexei nr. 2 la Contract, serviciile urmau a fi executate până la 15 decembrie 2021.
94. În același timp, Colegiul civil observă că după expirarea contractului, și anume la 14 ianuarie 2022 a fost întocmit procesul verbal de constatare, conform căruia s-a constatat că reparația a două ***** nu a fost finisată în termen din cauza unui grad mărit de lucrări, lipsa pieselor în circulație, necesitatea de timp suplimentar pentru confecționare a părților componente și asamblarea lor în module și s-a propus finalizarea lucrărilor de reparație la amândouă mașini de luptă 100% la agentul economic S.C. „STRATEGRUP” S.R.L.
95. Totodată, Colegiul civil subliniază că atât procesul verbal de constatare menționat supra, cât și actele de confirmare a executării lucrărilor și serviciilor din 1 februarie 2022 în sumă de 608299,20 lei și din 18 februarie 2022 în sumă de 881899,20 lei, au fost semnate de reprezentanții beneficiarului.
96. La fel, prețul lucrărilor efectuate după expirarea contractului reprezintă suma preconizată pentru acestea potrivit Anexei nr.1 la Contract, și anume reparația capitală a ***** Nr.9 – 1 unitate, preț cu TVA 881899,20 lei, reparația capitală a ***** Nr.10 – 1 unitate, preț cu TVA 608299,20 lei.
97. Nu în ultimul rând, Colegiul menționează și faptul că executarea cu întârziere până la 18 februarie 2022 a reparației la două unități de bunuri în temeiul Contractului de achiziționare a serviciilor nr. 14/523 a fost constatată și de Agenției Achiziții Publice prin Decizia nr. 16/22 din 7 aprilie 2022.
98. Prin urmare, Colegiul civil concluzionează că, în măsura în care S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. a prestat serviciile prevăzute de contract după termenul stabilit în aceasta, iar Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării le-a acceptat, semnând procesul verbal de constatare și actele de confirmare a executării lucrărilor și serviciilor, este justificată încasarea sume pentru lucrările efectuate după expirarea contractului de achiziție a serviciilor,
99. Colegiul respinge ca neîntemeiate obiecțiile Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării invocate în acest sens, or, a existat o continuitate de prestare a serviciilor prin acord tacit, ceea ce înseamnă că beneficiarul a acceptat serviciile și are obligația de plată pentru acestea.
100. Mai mult, lucrările efectuate au adus un beneficiu material beneficiarului, chiar și în lipsa contractului în vigoare, iar întru cât îmbogățirea fără justă cauză este interzisă, ar

fi nejustificat ca Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării să nu plătească pentru serviciile care i-au adus valoare adăugată.

101. În continuare, referitor la pretenția privind încasarea garanției de bună execuție a contractului în mărime de 249829,56 lei, pretinsă a fi reținută ilegal de Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării Colegiul civil notează că S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. a invocat în justificarea neexecutării obligațiilor contractuale în termenul stabilit în contract că Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării a cauzat neexecutarea și evenimente înafara controlului său.
102. Aici Colegiul civil subliniază că, în primul caz, S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. urma să solicite Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării executarea obligației corelative într-un termen rezonabil după ce a cunoscut neexecutarea din partea ultimului, iar în al doilea caz – să notifice Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării despre impediment şi efectele lui asupra capacităţii de a executa, într-un termen rezonabil după ce a cunoscut sau trebuia să cunoască aceste circumstanţe.
103. Colegiul civil observă că din suportul probatoriu nu urmează probe care să confirme că S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. a îndeplinit obligațiile menționate supra pentru a putea invoca neexecutarea justificată a obligațiilor conform Contractul de achiziționare a serviciilor nr. 14/523.
104. Pe de altă parte, din suportul probatoriu urmează cu certitudine că anume Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării, prima data la 28 octombrie 2021, a solicitat S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. întreprinderea măsurilor de rigoare privind urgentarea prestării serviciilor conform contractului, atenționându-l că caz că acestea nu vor fi prestate până la termenul de valabilitate a contractului, va fi reținută garanția de bună execuție a contractului, iar a doua oară, la 2 decembrie 2021 a informat S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. despre realizarea serviciilor în proporție de 27%, atenționându-l repetat că în caz că acestea nu vor fi prestate până la termenul de valabilitate a contractului, va fi reținută garanția de bună execuție a contractului.
105. La fel, din procesele verbale ale ședințelor de lucru cu reprezentanții S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. și Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării urmează cu certitudine că reprezentantul S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. de fiecare dată, asigura că tehnica va fi reparată integral în termenii stabiliți.
106. Totodată, faptul că S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. nu a executat în termen obligațiile asumate prin Contractul de achiziționare a serviciilor nr. 14/523 a constituit temei de înscriere a acestuia în lista de interdicție pentru o perioadă de 3 luni și S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. nu a contestat în instanța de contencios administrativ Decizia Agenției Achiziții Publice nr. 16/22 din 7 aprilie 2022 de înscriere în lista de interdicție.
107. Prin urmare, în măsura în care S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. nu a executat în termen obligațiile asumate prin Contractul de achiziționare a serviciilor nr. 14/523, Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării întemeiat a aplicat sancțiunea prevăzută de părți la pct. 10 din Contract și a reținut garanția de bună execuție a contractului în mărime de 249829,56 lei.

108. În temeiul celor expuse, Colegiul civil, apreciind critic poziția S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. cu privire la reținerea ilegală de Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării a garanției de bună execuție a contractului, în acord cu poziția primei instanțe, conchide netemeinicia pretenției S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. cu privire la încasarea de Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării a garanției de bună execuție a contractului în mărime de 249829,56 lei.
109. Referitor la pretenția S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. cu privire la încasarea de Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării a valorii pieselor de schimb cu dubla destinație în sumă de 849 891 lei, Colegiul menționează că prima instanță corect a reținut sensul art. 1981 Cod civil, motivând că îmbogățirea nejustificată implică, în mod necesar, îndeplinirea a trei condiții juridice pentru a putea fi recunoscută și a-i fi atribuite efecte specifice: prima, ca îmbogățirea și însărăcirea, corelative fiind, să fie lipsite de o cauză justă, adică, altfel spus, de un temei juridic care să le justifice; a doua, ca îmbogățirea să nu fie imputabilă îmbogățitului; a treia, ca însărăcitul să nu aibă și să nu fi avut la dispoziție o altă acțiune în justiție pentru a obține obligarea îmbogățitului la restituire.
110. În același timp, Colegiul, în dezacord cu poziția primei instanțe, notează că în situația din speță nu poate fi aplicată instituția îmbogățirii nejustificate, or, o îmbogățire este justificată dacă ea constă într-un avantaj la care persoana îmbogățită este îndreptățită (în raport cu persoana dezavantajată) în temeiul unui act juridic (cum ar fi un contract) sau dacă persoana dezavantajată și-a dat consimțământul la dezavantaj, cu condiția că consimțământul este liber și nu se bazează pe eroare.
111. În susținerea acestei concluzii, Colegiul civil subliniază că potrivit prevederilor Contractului de achiziționare a serviciilor nr. 14/523 încheiat la 22 iunie 2021 între S.C. „STRATEGRUP” S.R.L., în calitate de prestatorul de servicii și Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării, în calitate de beneficiar, specificațiile tehnice și de preț constituie parte componentă și integrală a Contractului.
112. Astfel, Colegiul menționează că prima instanță, constatând că piesele de schimb cu dubla destinație în valoare de 849 891 lei au fost procurate pentru repararea a trei unități de plantatoare de mine, a omis să raporteze acest fapt la prevederile Contractului, și anume la cele ce stabilesc expres că reparația capitală a *****urma a fi efectuată cu piesele prestatorului. *(Anexele 3-5 la Contract)*
113. De asemenea, Colegiul civil actul de colaborare prin punerea la păstrare a pieselor de schimb și agregatelor, semnat între S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. și comandantul Batalionului geniu la 16 decembrie 2021, potrivit căruia, întru respectarea cerințelor Contractului de achiziționare a serviciilor nr. 14/523 referitor la unitatea militară Batalionul geniu, s-a stabilit stocarea pentru păstrare a unei cantități de piese schimb și agregate care urmează a fi instalate pe tehnica militară conform contractului indicat în batalionul geniu cu anexarea facturii non livrare cu denumirea pieselor din 16 decembrie 2021 nr. AAH2348657 în sumă de 849891,00 lei.
114. Or, potrivit actului menționat, la solicitarea S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. de a elibera piesele pentru reparație, Batalionul geniu le va elibera fără de a întocmi careva acte fiscale sau procese-verbale de predare.

115. Aici Colegiul civil subliniază că S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. a continuat efectuarea lucrărilor de reparație până la 18 februarie 2022, însă din suportul probatoriu nu urmează că acesta a solicitat reprezentantului Batalionului geniu, atât până la 18 februarie 2022, cât și după această dată, eliberarea pieselor.
116. Așadar, Colegiul civil menționează că în situația în care părțile au prevăzut expres în Contract efectuarea serviciilor de reparație cu piesele S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. și ultimul benevol a semnat actul de colaborare prin punerea la păstrare a pieselor de schimb și agregatelor, mai mult, după cum s-a constatat supra, S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. nu a probat neexecutarea justificată a obligațiilor conform Contractul de achiziționare a serviciilor nr. 14/523, îmbogățirea este justificată în virtutea contractului și nu apare nicio obligație din îmbogățirea nejustificată.
117. Colegiul civil apreciază critic poziția apelantului/reclamant invocată în susținerea acestei pretenții, precum că piesele nu pot fi utilizate în alte scopuri decât pentru reparația tehnicii din dotarea Armatei Naționale, or, S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. a semnat actul de colaborare prin punerea la păstrare a pieselor de schimb și agregatelor, cunoscând cu certitudine că termenul pentru efectuarea lucrărilor expirase cu o zi înainte, iar până la expirarea termenului de valabilitate a contractului rămăsese cincisprezece zile.
118. Deci, nu este posibil ca partea unui contract valabil să fugă de la o afacere păguboasă invocând că cealaltă parte este obligată pe regulile îmbogățirii nejustificate.
119. În conexiunea celor relatate, Colegiul, constatând lipsa temeiului juridic pentru încasarea de la Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării a valorii pieselor de schimb cu dubla destinație în sumă de 849 891 lei, conchide necesitatea respingerii pretenției respective, ca neîntemeiată.
120. Cât privește pretenția S.C. „STRATEGRUP” S.R.L. cu privire la încasarea de la Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării a dobânzii de întârziere în sumă de 405 410,93 lei Colegiul civil indică următoarele.
121. Potrivit art. 942 alin.(1)-(2) Cod civil *” în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadenţă, creditorul are dreptul la dobîndă de întîrziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenţei plăţii pînă la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispoziţiile legale speciale. Rata dobînzii de întîrziere este egală cu rata prevăzută la art.874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadenţă obligaţia pecuniară era purtătoare de dobîndă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobînzii de întîrziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art.874 cu rata dobînzii prevăzute de contract”.*
122. În aspect de drept, purtătoare de dobânzi este obligația pecuniară, prin care se înțelege acea obligaţie, în virtutea căreia debitorul e obligat în baza unui contract sau a unei obligații extra contractuale prevăzute de Codul civil, să transmită creditorului bani, în sumă determinată sau determinabilă, adică utilizează banii ca mijloc de probă.
123. Dobânda prevăzută la art. 942 Cod civil reprezintă o modalitate de despăgubire pentru întârzierea executării obligațiilor pecuniare, considerându-se că are loc folosirea mijloacelor financiare străine. Dobânda de întârziere pentru întârzierea executării obligaţiilor pecuniare curge de drept, chiar dacă nu a fost stabilită de părți.

124. Astfel, în dezacord cu poziția primei instanțe, Colegiul menționează că, deoarece s-a constatat că Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării a fost în întârzierea plății conform actele de confirmare a executării lucrărilor și serviciilor din 1 februarie 2022 în sumă de 608299,20 lei și din 18 februarie 2022 în sumă de 881899,20 lei, semnate de S.C. „STRATEGRUP" S.R.L. și de comandantul Batalionului geniu, sumelor datorate se calculează dobânda de întârziere.
125. Colegiul respinge ca neîntemeiată poziția apelantului/reclamant că dobânda de întârziere urmează a fi calculată și din sumele ce constituie garanția de bună execuție a contractului în mărime de 249829,56 lei și valoarea pieselor de schimb cu dubla destinație în sumă de 849 891 lei, or, s-a constatat netemeinicia acestor pretenții.
126. Totodată, Colegiul civil nu poate reține începutul perioadei de calcul a dobânzii de întârziere – 1 martie 2022, subliniind că potrivit art. 862 alin.(3) lit.a) Cod civil obligaţia pecuniară trebuie executată în termen de 30 de zile de la data primirii facturii fiscale, iar în situația din speță facturile fiscale au fost primite la 6 martie 2022.
127. În această ordine de idei, Colegiul civil, luând în considerație că suma datoriei constituie 1 490 198,40 lei, concluzionează că corect este de a încasa de la Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării în beneficiul "STRATEGRUP" S.R.L. suma de 211 118,24 lei cu titlu de dobândă de întârziere, calculată pentru perioada 7 aprilie 2022 – 16 noiembrie 2022.
128. În același timp, "STRATEGRUP" S.R.L. a solicitat dobânda de întârziere și pentru perioada 17 noiembrie 2022 – 25 iunie 2024 în mărime de 701266,51 lei, calculată din suma de 2589918,40 lei.
129. Potrivit art. 372 alin.(3) Cod de procedură civilă *"în apel (...). Se pot cere însă dobînzi, rate, venituri ajunse la termen şi orice alte despăgubiri apărute după emiterea hotărîrii în primă instanţă, se poate solicita o compensaţie legală".*
130. Prin urmare, Colegiul, reținând constatările de la pct. 125 din prezenta Decizie, concluzionează necesitatea încasării de la Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării în beneficiul "STRATEGRUP" S.R.L. sumei de 476873,69 lei cu titlu de dobândă de întârziere, calculată pentru perioada 17 noiembrie 2022 – 25 iunie 2024 din suma de 1 490198,40 lei.
131. Conform art. 82 Cod de procedură civilă *"cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauze",* iar potrivit art. 90 lit. i) Cod de procedură civilă *" din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistenţă juridică".*
132. În conformitate cu prevederile art. 94 alin.(1) Cod de procedură civilă *"instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului",* iar potrivit alin. (3) a aceluiași articol *"prevederile alin.(1) şi (2) se aplică şi la repartizarea între părţi a cheltuielilor de judecată în instanţă de apel, în instanţă de recurs şi în cadrul revizuirii".*
133. Art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilește că *"instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi*

rezonabile”, iar alin. (1^1) a aceluiași articol prevede că *”cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat”.*

134. Din actele cauzei s-a stabilit că la adresarea cu cererea de chemare în judecată “STRATEGRUP” S.R.L. a achitat taxa de stat în sumă de 50000 lei, astfel, instanţa de judecată, conform normei de drept enunţate, corect a dispus încasarea de la Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării a sumei respective cu titlu de taxă de stat.
135. Totodată, Colegiul menționează că apelantul “STRATEGRUP” S.R.L. a achitat taxa de stat în apel în sumă totală de 13221,47, care, la fel, urmează a fi compensată acestuia, încasându-se de la Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării.
136. De asemenea, în instanța de apel “STRATEGRUP” S.R.L. a suportat cheltuieli de asistență juridică în mărime de 30000,00 lei, solicitând și compensarea acestora.
137. Colegiul reține că, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. Sunt realmente angajate sumele pe care reclamantul le-a plătit sau trebuie să le plătească avocatului. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidenţiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaţilor (copii de pe dispoziţiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidenţă emisă pentru clienţi şi în alte cazuri stabilite de legislaţie. Necesitatea cheltuielilor indică timpul rezonabil necesar pentru a reprezenta reclamantul, probat prin listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi orarul timpului aferent acestora (cu tariful și orarul). Caracterul rezonabil al cheltuielilor semnifică faptul că, în raport cu natura activităţii efectiv prestate, complexitatea, riscul implicat de existenţa litigiului sau şi reputaţia celui care acorda asemenea servicii, ele să nu fie exagerate.
138. Aici necesită a fi evidenţiat că pentru determinarea caracterului rezonabil al cheltuielilor compensației acordate și pentru o apreciere corectă se va ține cont de: a) complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; b) aportul avocatului la soluționarea cauzei; c) timpul şi munca depusă de avocat; d) aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoştinţe tehnice speciale, cunoaşterea profundă a unor reglementări de profil, cunoaşterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); e) faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; f) rezultatul obținut; g) restricțiile de timp impuse de client şi de circumstanțele cauzei; h) natura şi durata relației dintre avocat și client; i) experiența, reputația şi abilitatea avocatului; j) justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; k) suma despăgubirilor pretinse în cauză; l) alți factori, la discreția instanței.
139. În speță, cheltuielile de asistență juridică enunțate, au fost realmente angajate, fapt ce se dovedește prin bonurile de plată și necesare, fapt ce se dovedește prin implicarea avocatului în activități de acordare a asistenței juridice în procesul civil din speță.
140. În același timp, cu privire la cel de-al treilea aspect, Colegiul reține că, deși, mărimea onorariului avocatului aparent corespunde criteriilor prescrise prin art. 64 din Statutul profesiei de avocat nr. 302/08.04.2011 și Recomandarea privind cuantumul onorariilor

avocaților și compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică, însă, stabilind dacă costul asistenței juridice solicitate de reclamant este rezonabil, Colegiul ia în calcul noutatea și complexitatea chestiunilor de fapt şi de drept puse în discuție în prezenta cauză, precum și rezultatul obținut.

141. Prin urmare, sub aspectul rezonabilității cheltuielilor de asistență juridică, Colegiul conchide valoarea excesivă a cheltuielilor de asistență juridică solicitate, ceea ce impune soluția încasării parțiale a acestora, și anume în mărime de 10000,00 lei.
142. În final, dat fiind că instanța de apel a stabilit netemeinicia pretenției privind încasarea sumei de 849891,00 lei cu titlu de valoare a pieselor de schimb cu dublă destinație și temeinicia pretenției privind încasarea dobânzii de întârziere, hotărârea primei instanțe urmează a fi casată în partea încasării sumei de 849891,00 lei cu titlu de valoare a pieselor de schimb cu dublă destinație și respingerii încasării dobânzii de întârziere.
143. În conformitate cu prevederile art.385 lit. c), art.390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e :

Se admit cererile de apel declarate de “STRATEGRUP” S.R.L. și Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării.

Se casează parțial hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 ianuarie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de “STRATEGRUP” S.R.L. împotriva Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor, cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, și anume în partea încasării sumei de 849891 (opt sute patruzeci și nouă mii opt sute nouăzeci și unu),00 lei cu titlu de valoare a pieselor de schimb cu dublă destinație și respingerii încasării dobânzii de întârziere și, în această parte, se adoptă o hotărâre nouă, prin care:

Se admite parțial pretenția înaintată de “STRATEGRUP” S.R.L. împotriva Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și se încasează de la Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării în beneficiul “STRATEGRUP” S.R.L. suma de 211118(două sute unsprezece mii una sută optsprezece),24 lei cu titlu de dobândă de întârziere, în rest pretenția respectivă se respinge ca neîntemeiată.

Se respinge integral pretenția înaintată de “STRATEGRUP” S.R.L. împotriva Agenției Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării cu privire la încasarea sumei de 849891 (opt sute patruzeci și nouă mii opt sute nouăzeci și unu),00 lei cu titlu de valoare a pieselor de schimb cu dublă destinație.

În rest, hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 ianuarie 2024 se menține.

Se încasează de la de la Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării în beneficiul “STRATEGRUP” S.R.L. dobânda de întârziere calculată după emiterea hotărârii în mărime de 476873(patru sute șaptezeci și șase mii opt sute șaptezeci și trei),69 lei și cheltuielile de judecată suportate în apel, cu titlu de taxă de stat în mărime de 13221(treisprezece mii două sute douăzeci și unu),47 lei și cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 10000(zece mii),00 lei.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecători Dorin Dulghieru

Andrei Cașcaval